Laborator 9. Clienți de rețea

Cunoștințe și abilități ce vor fi dobândite

- Identificarea porturilor deschise pe un sistem
- Folosirea clienților de rețea în linia de comandă în Linux (netcat, wget, curl, mail)
- Accesarea serviciilor de web, transfer de fișiere (<u>FTP</u>) și e-mail

Cheat sheet

Cheat Sheet

Pregătire infrastructură de laborator

- Reminder: avem nevoie de o mașină virtuală a laboratorului. Vă rugăm urmăriți pagina aceasta pentru instrucțiuni, apoi reveniți.
- Schimbaţi utilizatorul curent în root folosind comanda

```
student@host:~$ sudo su
```

Pentru a pregăti configurația de laborator, pe mașina virtuală (stația host) folosiți comenzile următoare din contul utilizatorului root de pe stația host
(puteți da copy/paste la comenzi în terminal):

```
root@host:~# update_lab --force
root@host:~# start_lab clients
```

- Deschideţi trei noi tab-uri în terminal (folosiţi combinaţia de taste Ctrl+Shift+T), şi conectaţi-vă, din nou, la maşina virtuală folosind comanda SSh de mai sus.
- De pe cele trei noi tab-uri, conectați-vă la cele trei containere (red, green și blue).
- Pentru o conectare mai ușoară puteți folosi aliasul go (ex. go red)

În mod implicit folosiți contul root pentru conectare pe toate stațiile. Aveți nevoie de drepturi privilegiate pentru configurare. Folosiți contul student doar unde vi se cere explicit.

Navigare

Laboratorul 9

- 01. [15p] Observare porturi deschise pe o stație
- 02. [10p] Port forwarding pentru accesare serviciu web
- 03. [10p] Accesare serviciu web folosind wget
- 04. [15p] Descărcare recursivă de resurse web
- 05. [5p] Accesare URL continând caractere speciale
- 06. [5p] Accesare de pagini web folosind curl
- 07. [5p] Download FTP folosind curl (fără autentificare)
- 08. [10p] Download FTP folosind curl (cu autentificare)
- 09. [10p] Trimitere e-mail din linia de comandă
- 10. [15p] Trimitere e-mail cu adresă personalizată din linia de comandă
- 11. [BONUS 10p] Upload prin FTP
- 12. [BONUS 10p] Trimitere e-mail cu atașament din linia de comandă

Exerciții

În cadrul exercițiilor din laboratoarele de Linux vom folosi topologia de mai sus.

01. [15p] Observare porturi deschise pe o stație

Utilitarul netcat este folosit pentru a crea conexiuni server-client. Acesta poate îndeplini atât rolul de server, cât și de client.

Pentru a crea un server care ascultă conexiuni pe portul TCP 2024 rulăm comanda

```
root@host:~# netcat -l 2024
```

Parametrul - l înseamnă că netcat este în modul *listen* (server), iar 2024 este portul pe care ascultă: netcat va crea un socket de tip server și va aștepta conexiuni pe portul 2024. Terminalul va rămâne în așteptare, pentru ca un client să se conecteze serverul deschis cu netcat. Nu închideți terminalul.

Dorim să verificăm faptul că pe stația host un serviciu ascultă pe portul 2024. Deschidem un nou terminal către stația host și rulăm comanda

State

tcp 0 0 0.0.0.0:2024 0.0.0.0:* LISTEN 4958/netcat
[...]

Comanda netstat afișează serviciile TCP care așteaptă conexiuni pe stația locală. Observăm că programul netcat ascultă pe portul 2024. Opțiunile comenzii netstat sunt:

- t afisează conexiuni TCP
- 1 afișează serviciile care așteaptă (listen) conexiuni
- n dezactivează rezolvare de nume pentru adrese IP și porturi; de obicei dezactivăm rezolvarea numelor pentru a elimina latența procesului de rezolvare;
- p afișează numele și PID-ul procesului de tip serviciu de rețea care așteaptă conexiuni pe portul dat.

În afișare construcția 0.0.0:2024 din coloana Local Address înseamnă că serviciul ascultă conexiuni pe toate adresele IP/interfețele disponibile sistemului pe portul 2024.

În terminalul nou deschis către stația host conectați-vă la serviciul proaspăt creat. Folosiți pentru aceasta tot comanda netcat în modul client:

```
root@host:~# netcat localhost 2024
```

Comanda a creat un socket de tip client și s-a conectat la serviciul de mai sus (conexiune TCP pe portul 2024). În continuare comanda așteaptă intrare de la utilizator. Mesajele pe care le scriem vor fi transmise serverului care le va afișa la ieșirea standard. Scrieți câteva linii și observați afișarea acestora pe partea serverului. Închideti folosind combinatia de taste Ctrl+d. Se închide si serverul.

Pe stația host, realizați pașii de mai sus pentru UDP:

- creați un server care ascultă pachete UDP pe portul 2024;
- listați serviciile care ascultă pachete UDP pe stația host;
- porniți un client UDP și comunicați cu serverul de mai sus.

Pentru a afla ce opțiune trebuie transmisă comenzii netcat pentru a porni un server sau client UDP, consultați pagina de manual a comenzii și căutați șirul UDP.

La fel, pentru a afla ce opțiune trebuie transmisă comenzii netstat pentru a afișa sockeții UDP, consultați pagina de manual a comenzii și căutați șirul udp.

02. [10p] Port forwarding pentru accesare serviciu web

Pe stația red este instalat un server de HTTP pe care dorim să îl accesăm de pe stația fep.grid.pub.ro. Pentru acest lucru trebuie trebuie să redirectați portul 8080 de pe stația host spre portul 80 de pe stația red folosind DNAT (vezi 05. [10p] Port forwarding).

Pentru testare, deschideți terminal pe fep.grid.pub.ro și accesați site-ul http://10.9.X.Y:8080 [http://10.9.X.Y:8080] (înlocuiți cu IP-ul) prin intermediul utilitarului Curl. Vă va apărea un cod HTML cu mesajul Laboratorul 10 - pe red. Exemplu:

```
student@mjolnir:-$ ssh -X mihai.carabas@fep.grid.pub.ro
mihai.carabas@fep.grid.pub.ro's password:
[your.name@fep-62-2 ~]$ curl http://10.9.X.Y:8080
```

03. [10p] Accesare serviciu web folosind wget

Sunt situații în care:

- vrem doar să descărcăm o resursă, nu să accesăm o pagină web și să o parcurgem;
- vrem să testăm serviciul web;
- nu avem acces la o interfață grafică (pe un server sau pe o mașină virtuală) pentru accesarea web;
- vrem să automatizăm, într-un script, procesul de acces al unor resurse în web.

În aceste situații, este util să folosim un client web în linie de comandă. Astfel de clienți web în linie de comandă sunt wget sau curl. În general aceste utilitare sunt folosite pentru descărcarea de fișiere sau alte resurse disponibile în web.

Pentru a descărca fișierul <u>HTML</u> accesat anterior (la <u>02. [10p] Port forwarding pentru accesare serviciu web</u>) executați, pe stația fep.grid.pub.ro, respectiv pe stația host (urmăriți promptul pentru a determina stația), comenzile de mai jos (<adresa-ip-mv> o puteți obține din dashboard-ul OpenStack):

Avem același conținut afișat în browser-ul web grafic: șirul Laboratorul 10 - pe red formatat heading 1.

În a doua comandă am folosit opțiunea -q a wget pentru a dezactiva afișarea informații legate de transfer a wget. Opțiunea trebuie folosită cu grijă. Informațiile de eroare furnizate de wget sunt utile pentru depanare și sunt dezactivate la folosirea opțiunii -q.

La adresa http://red/file.dat [http://red/file.dat] se află un fișier cu dimensiunea de 1 KB. Descărcați fișierul pe stația host folosind wget. Folosiți comanda ls -l pentru a verifica descărcarea corectă și dimensiunea sa.

Serverul web este configurat să folosească și conexiuni sigure (protocolul HTTPS). Descărcăm fișierul de mai sus (file.dat) pe stația host folosind protocolul HTTPS:

```
root@host:~# wget https://red/file.dat
--2013-11-23 17:50:52-- https://red/file.dat
Resolving red (red)... 192.168.1.2
Connecting to red (red)|192.168.1.2|:443... connected.
ERROR: cannot verify red's certificate, issued by `/CN=red':
Self-signed certificate encountered.
To connect to red insecurely, use `--no-check-certificate'.
```

Observăm că ni s-a afișat o eroare că nu poate fi verificat certificatul. Această verificare poate fi eliminată folosind opțiunea --no-check-certificate:

04. [15p] Descărcare recursivă de resurse web

La adresa http://red/folder se află o structură de directoare și fișiere. Pe stația host, descărcați întreaga structură folosind o singură comandă wget cu parametrul corespunzător.

Pentru a identifica opțiunea corespunzătoare, căutați în pagina de manual a Wget după șirul recursive.

Folosiți utilitarul tree pentru a lista conținutul directorului descărcat. Este posibil ca pachetul tree să fie deja instalat pe host. Dacă nu este instalat, atunci puteți folosi următoarea comandă pentru a-l instala:

```
root@host:~# apt-get install tree
```

Când rulați tree pe directorul descărcat observați prezența mai multor fișiere cu nume de forma index.html?C=S;0=D. Aceste fișiere sunt fișiere de tip directory listing generate de serverul web și nu avem nevoie de ele. Ștergeți structura de directoare pe care tocmai ați descărcat-o pe stația host și descărcațio din nou ignorând aceste fișiere.

Urmăriți discuția de aici [http://stackoverflow.com/questions/273743/using-wget-to-recursively-fetch-a-directory-with-arbitrary-files-in-it]. Să aveți în vedere și partea din discuția care conține șirul "without the hostname".

Structura de directoare trebuie să fie similară cu:

05. [5p] Accesare URL conținând caractere speciale

Unele <u>URL</u>-uri pot avea caractere interpretate special în shell rezultând într-un comportament ciudat la descărcare.

Pentru a evidenția acest lucru, pe stația host descărcați resursa de la link-ul http://localhost/login.php? name=Lab10&email=rl@upb.ro:

```
2013-12-05 09:02:10 (13.3 MB/s) - `login.php?name=Lab10' saved [72/72]
[1]+ Done wget http://localhost/login.php?name=Lab10
root@host:~#
```

După output-ul comenzii de mai, pentru a vă reapărea prompt-ul consolei, apăsati pe Enter ca să vă reapară prompt-ul.

Observați că procesul intră în background (linia cu [1] 3284 înseamnă că a fost pornit un job). Acest lucru se întâmplă întrucât simbolul & (ampersand) nu este escapat și se folosește rolul său special din shell: pornirea unui proces în background. Se observă din output că este separată comanda înainte de &, adică rezultă comanda wget http://localhost/login.php?name=Lab10 [http://localhost/login.php?name=Lab10].

Ștergeți fișierul descărcat:

```
root@host:~# ls
PacketTracer5 folder login.php?name=Lab10
root@host:~# rm login.php\?name\=Lab10
root@host:~# ls
PacketTracer5 folder
```

Folosiți escaping în shell [http://steve-parker.org/sh/escape.shtml] pentru a folosi în mod corect <u>URL</u>-ul și pentru a descărca resursa disponibilă la acel link.

Fișierul final descărcat trebuie să arate în acest fel (să conțină *Lab10* și *rl@upb.ro*). Folosiți Cat log<TAB> pentru rula comanda de mai jos, ca să obțineți autocompletion din partea shell-ului (<TAB> înseamnă apăsarea tastei TAB):

```
root@host:~# cat login.php\?name\=Lab10\&email\=rl@upb.ro
<html>
<body>
Welcome Lab10<br>
Your email address is: rl@upb.ro
</body>
</html>
```

06. [5p] Accesare de pagini web folosind curl

Utilitarul wget este folosit pentru a descărca fișiere prin intermediul web. Utilitarul curl îndeplinește un rol similar, doar că afișează în mod implicit conținutul resurselor la consolă. Este indicat pentru afișarea de pagini web (format HTML) sau alte fișiere în format text.

Spre exemplu, dacă vrem să afișăm conținutul paginii de la adresa http://red/index.html [http://red/index.html] vom folosi comanda:

```
root@host:~# curl http://red/index.html
<hl>Laborator 10 - pe red</hl>
```

Observăm că output-ul comenzii Curl este conținutul fișierului index. html descărcat anterior cu wget.

Un exemplu în mod particular util este aflarea adresei IP (externe) prin interogarea site-ului icanhazip.com:

```
root@host:~# curl icanhazip.com
141.85.225.204
```

Observăm că în urma interogării site-ului icanhazip.com, output-ul comenzii curl este adresa noastră IP externă (rutabilă).

În general output-ul întors de Curl poate fi prelucrat folosind filtre de text (grep, cut, tr, sort, awk, sed etc.) pentru a obține informațiile de interes.

07. [5p] Download FTP folosind curl (fără autentificare)

Utilitarele Curl și wget sunt folosite atât pentru transfer HTTP cât și pentru transfer <u>FTP</u> sau alte protocoale. Avantajul folosirii acestor utilitare în fața altora este că sunt neinteractive și pot fi adăugate în scripturi.

Vom folosi Curl pentru a descărca un fișier prin <u>FTP</u>. Pe stația red rulează un server <u>FTP</u> și pe stația host vom folosi comanda curl pentru a descărca fișierul localizat la /download/file-10M.dat:

```
root@host:~# curl ftp://red/download/file-10M.dat
Warning: Binary output can mess up your terminal. Use "--output -" to tell
Warning: curl to output it to your terminal anyway, or consider "--output
Warning: <FILE>" to save to a file.
```

Observăm că apare un warning legat de output-ul de fișiere binare în terminal.

Pentru a salva într-un fișier conținutul de la distanță folosim opțiunea - 0 a comenzii Curl:

```
root@host:~# curl ftp://red/download/file-10M.dat
                                                     -o file-10M.dat
                                                                    Time
             % Received % Xferd Average Speed Dload Upload
                                                 Time
Total
  % Total
                                                           Time
                                                                          Current
                                                                     Left
                                                           Spent
                                                                          Speed
                        Θ
100 10.0M 100 10.0M
                               0
                                 86.8M
                                              0 --:--:--
                                                                            91.7M
root@host:~# ls -l file-10M.dat
 -rw-r--r-- 1 root root 10485760 Nov 26 19:54 file-10M.dat
```

Mai sus utilitarul Curl a afișat un sumar al transferului și apoi am validat, folosind comanda ls - l lungimea fișierului descărcat. <u>URL</u>-ul folosit începe cu ftp:// pentru a semnaliza folosirea protocolului <u>ETP</u> pentru transfer.

Același efect ca mai sus poate fi obținut prin rularea comenzii wget:

```
root@host:-# wget ftp://red/download/file-10M.dat
--2013-11-26 19:55:49-- ftp://red/download/file-10M.dat
=> `file-10M.dat'
Resolving red (red)... 192.168.1.2
```

08. [10p] Download FTP folosind curl (cu autentificare)

Ne propunem să folosim curl pentru descărcarea unui fișier <u>FTP</u> însă folosind autentificare. Fișierul căutat se găsește în directorul home al utilizatorului **ana** de pe red și se numește **ana**-ftp-file-5M.dat. Utilizatorul **ana** are parola **student**.

Pe stația host folosiți curl pentru a descărca, prin FTP, fișierul ana-ftp-file-5M. dat din directorul home al utilizatorului ana.

URL-ul folosit va fi ftp://red/ana-ftp-file-5M.dat. Va fi relativ la directorul home al utilizatorului autentificat.

Pentru autentificarea ca utilizatorul ana în curl, folosiți opțiunea - - user. Vedeți informații în pagina de manual a utilitarului curl. Comanda trebuie să fie neinteractivă: trebuie să furnizați în linia de comandă și utilizatorul şî parola.

09. [10p] Trimitere e-mail din linia de comandă

Pentru activități de automatizare (transmiterea de notificări și anunțuri) este util să putem transmite e-mail-uri din linia de comandă în mod neinteractiv. Trimiterea din linia de comandă presupune scrierea a minim trei componente așa cum se întâmplă și într-un client de e-mail:

- destinatarul
- subiectul mesajului
- continutul mesajului

Pentru transmiterea unui mesaj în linia de comandă folosim comanda mail. Pentru a transmite un mesaj de la utilizatorul bogdan către utilizatorul corina (ambii pe stația host), ne autentificăm ca utilizatorul bogdan:

```
root@host:~# su - bogdan
bogdan@host:~$
```

și folosim comanda (apăsați ENTER acolo unde vă cere CC; nu vrem să introducem adresă de tipul Carbon Copy):

```
bogdan@host:~$ mail -s "Invitatie la film" corina
Cc:
Buna, Corina!
Vii la filmul "Teambuilding"?
Bogdan
^D
```

Mesajul de mai sus a fost finalizat folosind combinația de taste Ctrl+d, însemnând *End of File* (<u>FOF</u>).

Pentru a verifica faptul că mesajul e transmis, ne autentificăm ca utilizatorul COrina și rulăm comanda:

Comanda mail, fără argumente citește căsuța poștală implicită a utilizatorului (din /var/mail/<username>). Promptul comenzii este ? și permite introducerea de comenzii. Mai sus am folosit comanda 1 pentru a citi primul mesaj și apoi comanda q pentru a părăsi utilitarul. În conținutul mesajului apare și destinatarul (câmpul To) și subiectul mesajului (câmpul Subject).

Mesajul nu este obligatoriu să fie scris la intrarea standard ci poate fi redirectat dintr-un fișier sau o altă comandă. Un mesaj simplu poate fi trimis și folosind comanda:

```
bogdan@host:~$ echo 'Hello, Corina' | mail -s "Salutari" corina
```

Verificăm mesajul folosind comanda mail în contul utilizatorului corina:

```
From: bogdan@host
Hello, Corina
? q
Saved 1 message in /home/corina/mbox
Held 0 messages in /var/mail/corina
```

Trimiteți un mesaj simplu din contul utilizatorului bogdan către o adresă a voastră de e-mail. Verificați și în Spam/Junk primirea mesajului. Dacă nu îl regăsiți, este posibil ca provider-ul de mail să filtreze mail-urile pe baza unor euristici.

Puteți folosi un serviciu precum Temp Mail [https://temp-mail.org/] pentru obținerea unei adrese de mail temporare pe care puteți testa trimiterea de mail-uri în cadrul laboratorului.

10. [15p] Trimitere e-mail cu adresă personalizată din linia de comandă

La exercițiul anterior, mesajul primit apare ca sosind de la bogdan@host. Nu este foarte elegant și am vrea să schimbăm adresa expeditorului.

Pentru a specifica adresa expeditorului vom folosi comanda Mail disponibilă în pachetul S - nail care permite această opțiune. Este posibil ca pachetul S - nail să fie deja instalat pe host. Dacă nu este instalat, atunci puteti folosi următoarea comandă pentru a-l instala:

```
root@host:~# apt-get install s-nail
Reading package lists... Done
Building dependency tree
[...]
```

Odată ce pachetul S - Nail a fost instalat, comanda Mail este furnizată de acest pachet în mod implicit.

Trimiteți un mesaj la adresa voastră de e-mail astfel încât expeditorul mesajului să fie bogdan.georgescu@rl.cs.pub.ro.

Comanda mail din pachetul S - nail are opțiunea - r cu ajutorul căreia puteți preciza adresa de e-mail sursă care să fie folosită pentru trimiterea e-mail-ului.

Puteți folosi un serviciu precum Temp Mail [https://temp-mail.org/] pentru obținerea unei adrese de mail temporare pe care puteți testa trimiterea de mail-uri în cadrul laboratorului.

În forma sa simplă, protocolul SMTP nu face verificarea adresei sursă a utilizatorului. Dacă utilizatorul se conectează la *Mail Transfer Agent* de pe o stație considerată sigură (de exemplu chiar de pe stația locală – *localhost*), atunci acesta poate folosi orice adresă. Pentru autentificare se folosește SMTP cu suport SASL [http://en.wikipedia.org/wiki/Simple Authentication and Security Layer], care obligă autentificarea utilizatorului înainte de a folosi serviciul SMTP.

Detalii despre fenomen şi prevenirea e-mail forging/spoofing găsiţi aici [http://www.cert.org/tech_tips/email_spoofing.html].

11. [BONUS - 10p] Upload prin FTP

Dorim ca pe lângă download, să uploadăm fișiere prin <u>FTP</u>. Din rațiuni de securitate, nu se recomandă upload anonim, ci doar cu autentificare.

În directorul home al utilizatorului bogdan de pe stația host se găsește fișierul bogdan - ftp-data-3M.dat. Folosiți curl pentru a uploada acest fișier în directorul home al utilizatorului ana de pe stația red.

Căutați, în pagina de manual a comenzii curl, șirul upload-file.

După ce ați realizat upload-ul, descărcați prin <u>FTP</u>, din directorul home al utilizatorului ana, fișierul bogdan-ftp-data-3M.dat în directorul home al utilizatorului Corina de pe stația host.

12. [BONUS - 10p] Trimitere e-mail cu ataşament din linia de comandă

Dorim să trimitem din linia de comandă mesaje cu atașament.

În contul utilizatorului bogdan creați o arhivă (în ce format doriți) a directorului /etc/init.d/. Trimiteți arhiva ca atașament într-un e-mail trimis în linia de comandă către adresa voastră.

Pentru trimiterea ataşamentului, va trebui să folosiți utilitarul uuencode oferit de pachetul sharutils. Este posibil ca pachetul sharutils să fie deja instalat pe host. Dacă nu este instalat, atunci puteți folosi următoarea comandă pentru a-l instala:

```
root@host:-# apt-get install sharutils
Reading package lists... Done
Building dependency tree
[...]
Setting up sharutils (1:4.11-1) ...
```

Pentru indicații legate de trimiterea de atașamente în e-mail consultați această pagină [http://www.shelldorado.com/articles/mailattachments.html#uuencode].

În modul uzual de folosire comanda uuencode primește două argumente cu aceeași valoare (de exemplu store.zip store.zip). Aceasta întrucât primul argument este numele fișierului care este codificat, iar al doilea argument este numele arhivei așa cum apare ea în atașament. Teoretic, este posibil să codifici un fișier și să aibă alt nume în atașament; în practică se folosește același nume, motiv pentru care apar două argumente cu aceeași valoare.

Folosiți opțiunea - S "<subiect>" la comanda mail pentru a preciza subiectul mesajului; înlocuiți <subiect> cu subiectul mesajului. Eticheta în Internet dictează să folosiți subiecte pentru e-mail-uri.

Navigare

Laboratorul 9

- 01. [15p] Observare porturi deschise pe o stație
- 02. [10p] Port forwarding pentru accesare serviciu web
- 03. [10p] Accesare serviciu web folosind wget
- 04. [15p] Descărcare recursivă de resurse web
- 05. [5p] Accesare URL conținând caractere speciale

- 06. [5p] Accesare de pagini web folosind curl
- 07. [5p] Download FTP folosind curl (fără autentificare)
- 08. [10p] Download FTP folosind curl (cu autentificare)
- 09. [10p] Trimitere e-mail din linia de comandă
- 10. [15p] Trimitere e-mail cu adresă personalizată din linia de comandă
- 11. [BONUS 10p] Upload prin FTP
- 12. [BONUS 10p] Trimitere e-mail cu atașament din linia de comandă

rl/labs/09.txt · Last modified: 2024/12/04 13:01 by laura.ruse